

CONCLUSIONS DE LES JORNADES SOBRE LA FUTURA LLEI DE BIODIVERSITAT – PATRIMONI NATURAL

(DMAH - CGPT – ICHN, Universitat de Girona 14 i 15 de juny de 2005)

Generals

- L'elaboració i aprovació de la llei de biodiversitat – patrimoni natural es considera indispensable i urgent per al país, donada la pèrdua progressiva de biodiversitat.
- L'elaboració i aprovació d'aquesta llei, així com la corresponent reorganització administrativa que ha de comportar la creació de l'Agència de la Natura, es valoren com dues de les iniciatives més importants del Departament de Medi Ambient i Habitatge en aquesta legislatura.

Sobre el Plantejament de la Llei presentat pel DMAH

- El plantejament de la futura llei presentat pel Departament de Medi Ambient i Habitatge es considera adequat i ambiciós.
- Les reflexions i idees exposades en aquestes jornades s'insereixen en el seu esquema, el matisen o el completen.
- La futura llei hauria d'estar vinculada a l'Estratègia catalana de conservació de la biodiversitat, la redacció de la qual està avançada però encara s'ha de debatre i aprovar.
- Hauria de tenir en compte tant els aspectes estructurals (espais i ecosistemes, espècies i hàbitat i gens i genomes) com funcionals de la biodiversitat, tot incidint en els sistemes i organismes continentals (terrestres i aquàtics) i marins.
- Hauria d'abastar el conjunt del patrimoni natural, no només la diversitat biològica, així com el patrimoni immaterial a ell vinculat.
- No sols hauria de considerar l'àmbit de Catalunya, sinó que també hauria de tenir en compte les polítiques de conservació dels territoris veïns i la responsabilitat de Catalunya en la conservació global (deute ecològic, petjada ecològica).

- Hauria de fonamentar-se en un plantejament comprensiu, amb objectius concrets, principis generals clars, directrius generals, normes d'aplicació directes o indirectes i ha establir el corresponent calendari d'aplicació. També ha d'incorporar els principis ètics inspiradors (equitat intergeneracional, principi de prudència, etc.).
- Hauria de contenir tantes disposicions derogatòries com calgui i sigui possible amb l'objectiu de simplificar i ordenar el marc legal vigent.
- Hauria d'emprar un llenguatge tan clar i didàctic com sigui possible i definir tots els termes i conceptes claus.
- Hauria d'introduir la pràctica de retre comptes dels resultats, a més a més dels aspectes relacionats amb el coneixement, la planificació i la gestió.
- Hauria d'incorporar els processos participatius com a instrument bàsic per a la seva aplicació i fomentar també el vessant educatiu de la biodiversitat.

Sobre les consideracions que cal tenir presents abans de redacció de la Llei

- Se n'hauria de consensuar l'abast amb altres departaments de la Generalitat (DPTOP, DARP, DEF) que hi tenen clara incidència, l'administració local i els diferents agents socials i sectors productius.
- S'hauria d'analitzar l'impacte regulador de les polítiques i normes vigents (incloses les conservacionistes) en la conservació del patrimoni natural, per identificar les favorables i les adverses i proposar, en conseqüència, les disposicions més oportunes.
- S'haurien d'analitzar els instruments econòmics, fiscals i tributaris relacionats amb la conservació del patrimoni natural, per identificar sinergies positives i negatives.
- S'haurien d'analitzar les altres legislacions similars, vigents o no, així com també els tractats i convenis internacionals i les diferents directives comunitàries.
- S'hauria de vetllar per tal que el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya consideri com a competències exclusives de la Generalitat totes les relacionades amb la conservació de la biodiversitat i el patrimoni natural.
- S'haurien de considerar els resultats de les poques avaluacions relatives al patrimoni natural que han estat realitzades a Catalunya.

Sobre la coordinació, cooperació i internalització

- La futura llei hauria d'establir instruments efectius de coordinació, cooperació i internalització entre polítiques sectorials i entre els diversos àmbits de l'administració per integrar i harmonitzar els principis de la llei. I amb aquest propòsit:
- Hauria d'assegurar la necessària harmonització amb planejament urbanístic i territorial i amb els àmbits sectorials clau. Una harmonització que s'ha de plantejar des d'un pla d'igualtat i fent ús dels tots instruments que permetin millorar l'efectivitat, com per exemple: informes preceptius, informes vinculants, autoritzacions (com són les AIA, AAE), òrgans col·legiats, instruments del planejament territorial i urbanístic, instruments de planificació estratègica, avaluacions operatives, etc.
- Hauria d'integrar els paràmetres ambientals en les polítiques, plans, programes i normes sectorials, així com en els instruments i els òrgans de govern.
- Hauria de valorar la utilització d'instruments d'ordenació del territori per a la conservació de la biodiversitat com poden ser la compensació territorial, la solidaritat territorial, la qualificació ambiental i els plans especials.
- Hauria d'explorar les possibilitats que ofereix el registre de la propietat i analitzar la possibilitat de demanialitzar certs àmbits especialment amenaçats del patrimoni natural, com són el litoral o els recursos genètics, així com emprendre altres mesures de caire administratiu i normatiu que repercuteixin favorablement en la conservació de la biodiversitat.
- Hauria de donar el marc normatiu per a la consolidació de noves fórmules de col·laboració entre administracions i d'intervenció de la propietat i les associacions en la conservació, com poden ser els consorcis, el patrocini privat, la custòdia del territori, etc.

Sobre el marc econòmic, fiscal i financer

- La futura llei hauria de considerar la solidaritat col·lectiva com a principi bàsic per repartir els costos i els beneficis derivats de la conservació de la biodiversitat, entenent que els valors intrínsecs del patrimoni natural no tenen preu.
- Hauria d'establir un fons públic per la conservació de la biodiversitat i la gestió del patrimoni natural amb caràcter finalista. Hauria d'establir un instrument equivalent al Conservatori francès per a la protecció del litoral, a

fi de garantir la salvaguarda de tots els espais naturals que resten en el litoral català.

- Hauria de facilitar el marc legal per la provisió de fons privats per a inversions verdes, com ara fundacions, custòdia del territori, mecenatge, etc.
- Hauria de promoure la reducció dels desincentius ambientals, i transferir-los cap a incentius per la conservació.
- Hauria d'establir les compensacions adequades per les propietats, activitats i accions que generen externalitats positives.
- Hauria d'establir les penalitzacions oportunes per a les activitats i accions que generen externalitats negatives en el patrimoni natural.
- Hauria d'establir un cànon (complementari) sobre les activitats que consumeixen territori.
- Hauria d'introduir un règim sancionador adequat i efectiu, que permeti l'acció pública per fer complir la legalitat vigent.